

N. 5. . Gesti: Ma Rahwa

Calendar

ehf

Láht - Maamat

1795.

Alasta peäle, pärrast meie

Isfanda Isusse Kristusse
Sündimist.

Salinaas
Eräffitud Lindworsse Kirjadega.

Pärrast sedda Püüist Jeesusse Kristusse
sündinut, on tammawo je 1795. aastal.

Pärrast ma ilma lomist " " 5741

Pärrast Lutterusse õige Usso üles-
wõtmist " " " " 279

Pärrast wanna katko " " 138

Pärrast sedda kui wäggi Prauburgi
läks " " " " 117

Pärrast sedda kui Toompä pölland 111

Pärrast sedda sure näha hakkatust 100

Pärrast teist katko " " " " 85

Pärrast meie armolisfema Keisri-ja
Sure Praua K A T A R I N A
sündinist " " " " 65

Pärrast sedda kui ta hakkand wallit-
fema " " " " " " 32

Pühha = Päwa Märk
Soulo = ja Wasla = päwa wahhel,
on 7 Rädalal ja 2 Päwa.

Märkide selletaminne.

Noor Eu.

Essimeenne werendel.

Täis Eu.

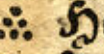
Wiimne werendel.

Hea aadrit lasta.

Hea kupp lasta.

Hea arstimisse rohto wotta.

Hea külwada ning istutada.

Hea lapsi wõbratada.

Sedda, mis pitkaliste peab lastwama

Hea puid raiuda hõne tarwis.

Abjo tarwis.

p. pärrast.

p. l. pärrast lounat.

e. l. enne lounat.

p. Pühha.

Kristusse Umberleikamisf. Luk. 2, 21.

1 Esmasp.	Neäri P. Viti	75513
2 Teisipäaw	Ubel	C. 0, 2. e. 2.
3 Restnåddal	Set	Tuiska
4 Neljapäaw	Enol	sed ja
5 Kebe	Metusalem	pehmed
6 Loupäaw	3 Running P.	Ilmad.

JESUS 12 aastat wanna. Luk. 2, 41.

7 Pühhap.	1 P. pärr. 3. R.	W.
8 Esmasp.	Errart	↗ Tuisk,
9 Teisipäaw	Peatus	lummes
10 Restnåddal	Paawli P.	☼ 2, 10. e. 2
11 Neljapäaw	Swraim	saddo,
12 Kebe	Rein	pehnte
13 Loupäaw	Hilarius	☼ Ilm.

Puhmad Kana Liinas. Joann. 2, 1.

14 Pühhap.	2 P. pärr. 3. R.	
15 Esmasp.	Tirik.	☼ Selle
16 Teisipäaw	Risbregt	☾ 11, 4. p. 1.

17 Restnåddal	Edmisse P.	järrele
18 Neljasp.	Ukel	
19 Kebe	Saara	fülme
20 Loupäaw	Wab. Sebast.	↗ mad

Pealikust: Kapernauma Liinas. Matt. 8, 1.

21 Pühhap.	3 P. p. 3. R. P.	
22 Esmasp.	Winfent	ja
23 Teisipäaw	Lotta	felged
24 Restnåddal	Timoteus	
25 Neljap.	Paawli Umb.	Pawad
26 Kebe	Polikarpus	Kaus
27 Loupäaw	Krisostom	☼ ge

Wina = mäest. Matt. 20, 1.

28 Pühhap.	4 P. e. R. III. P.	fülme
29 Esmasp.	Samuel	ja
30 Teisipäaw	Udelgund	+
31 Restnådda	Alnn	felge.

1 Meljapääw	Pirrit	4, 9. e. l.
2 Rebe	Kiimla P.	Seagased
3 Loupääw	Hanna	Is
Külwi: Mehhest. Luf. 8, 4.		
4 Pühhap.	P. e. K. III. P.	mad,
5 Esmapääw	Ngata	^ lümmes
6 Teisipääw	Tio	ja
7 Restnäädal	Rikart	†
8 Meljapääw	Räsperdina	☼ 3, 7. p. l.
9 Rebe	Salomon	☼ tuis
10 Loupääw	Kolastika	foz

Pimme Tee-äres Luf. 18, 31.

11 Pühhap.	Paast: P.	ga
12 Esmap.	Eulalia	
13 Teisipääw	Maetla P.	Selged
14 Restnäädal	Lugla P.	pääwad
15 Meljapääw	Wauktina	☾ 7, 4. e. l.
16 Rebe	Juljana	☾
17 Loupääw	Aleksander	fange

Sel Kuul on 28 Päwa.

Kristusse Riisatamisest. Matt. 4, 1.

18 Pühhap.	1 P. Paastus	Külma-
19 Esmap.	Simon Apost.	ga
20 Teisipääw	Eigariis	pöra-
21 Restnäädal	Jesaias	^ wad
22 Meljapääw	Peetri Pr.	☼ 7, 8. l.
23 Rebe	Serenus	pehme
24 Loupääw	Maadikje P.	Sima

Kananea Maesest. Matt. 15, 21.

25 Pühhap.	2 P. Paastus	pola
26 Esmap.	Viktorius	lümme
27 Teisipääw	Nestor.	† sadoo,
28 Restnäädal	Leander	☼

1 Neljapääd	Albinus	Muist
2 Rede	Medea	C II, 21. p. 6
3 Lõupääd	Cers	selge

Sest les kurratist wæwatud.		
4 Pühhapääd	3 P. Vaastus	Luk. II, 14.
5 Esmaspääd	Janus	taew,
6 Teisipääd	Kotwrid	■ külmas
7 Keßnâddal	Perpetua	ja
8 Neljapääd	Siprian	wahhel
9 Rede	Wõõri: Pâhu	† lange
10 Lõupääd	Mikens	☼ I, 43. e. 1.

5000 Mehhe Sõõtmisfest Joann, 6, 1.		
11 Pühhap.	4 P. Vaastus	tulega.
12 Esmasp.	Krekor.	†
13 Teisipääd	Ernestus	Selged
14 Keßnâddal	Sakarias	Pâwad
15 Neljapääd	Longinus	8
16 Rede	Kert	14, 24. p. 1.
17 Lõupääd	Eruto	† kül

JESUS kinnib: wißsatud, Joann 8, 46.		
18 Pühhap.	5 P. Vaastus	mad
19 Esmasp.	Cabrit	† Sõd.
20 Teisipääd	Matrona	Pâwal
21 Keßnâddal	Pent	fulla,
22 Neljapääd	Kawael	Shto
23 Rede	Tiis	
24 Lõupääd	Kasimir	☼ 6, 11. p. 1.

Kristusse siise: sõõtmisfest. Matt. 21, 1.		
25 Pühhap.	6. P. Vaast.	Paast Mar. P.
26 Esmasp.	Emmanuel	külm,
27 Teisipääd	Kustaw	wahhel
28 Keßnâddal	Kideon	✕
29 Neljapääd	Kido	lummi
30 Rede	Udonias	☼ savs
31 Lõupääd	Tettlaus	ga.

APRILS. Túrri: eht Mahla: Ru.

Kristusse illestonsmissest. Mark. 16, 1.

1 Pühhap.	1 Mahla	3, 6. p. L.
2 Esmaspään	2 Pühha	Wahhel
3 Teisipään	3 Pühha	Lums
4 Restnaddal	Umbros	mi,
5 Neljapään	Maksim	wahhel
6 Rebe	Werdinand	†
7 Loupään	Rölestin	wihm.

Ainipandud Uksst. Joann 20, 19.

8 Pühhap.	1 P. p. illest. P.	10, 23. e. L.
9 Esmasp.	Bogistaub	Uddu:
10 Teisipään	Leo	fed,
11 Restnaddal	Julius	% niis
12 Neljasp.	Etsekiel	fed,
13 Rebe	Kerwasius	% tuul:
14 Loupään	Tiburtius	Ruñ. Ned

Heast farjatsest, Joann. 10, 11.

15 Pühhap.	2 P. p. illest. P.	3, 22. e. L.
16 Esmasp.	Rudolw.	Ilmad.
17 Teisipään	Teodorus.	

Sel Ruul on 30 Päwa.

18 Restnaddal	Walerius	Selge
19 Neljap.	Hans	% taew,
20 Rebe	Adolarius	willud,
21 Loupään	Sulpisius	†

Ueritessse aia pärrast Joann. 16, 16.

22 Pühhap.	3 P. p. illest. P.	tuul:
23 Esmasp.	Türri P.	4, 44. e. L.
24 Teisipään	Albert	
25 Restnaddal	Markusio V.	fed,
26 Neljapään	Linnu + Pään.	heitlik:
27 Rebe	Ludolw	lud
28 Loupään	Klaus	Pär

Kristusse ärraminuemisest. Joann. 16, 5.

29 Pühhap.	4 P. pärr. ill. P.	wad.
30 Esmasp.	Reinmund	%

1 Teisipäät	Poltri P.	C 2, 50. e. L.
2 Keßnäddal	Stigismund	Willud
3 Neljapäät	Rule + P.	Risti Leidus
4 Rede	Kottard	Eui =
5 Loupäät	Susanna	wad
Digest pallumisest. Joann. 16, 23.		
6 Pühhapäät	5 P. p. III. P.	tuul =
7 Esmasp.	Tanislauß	5, 30. p. L.
8 Teisipäät	Tesiderius	fed
9 Keßnäddal	Job	Päwad —
10 Neljapäät	Suur + P.	
11 Rede	Wiktor	Kuito
12 Loupäät	Kert	tuul.

Rdmustajast, Joann. 15, 16.

13 Pühhap.	6 P. p. III. P.	Wah =
14 Esmasp.	Sabina	hel
15 Teisipäät	Sohwi	14, 33. p. L.
16 Keßnäddal	Peregrinus	† wihmas
17 Neljasp.	Godokus	fed

18 Rede	Erik	willud,
19 Loupäät	Potensia	✕ wahhel

Pühhasi Waimust, Joann. 14, 23.

20 Pühhap.	4 Pühhi	felged
21 Esmasp.	Keim Pühha	ja
22 Teisipäät	Kolmas Pühha	8, 3. p. L.
23 Keßnäddal	Eduard	fojes
24 Neljapäät	Pendiks	3
25 Rede	Urwan	mad
26 Loupäät	Ester	Ilmad.

JESUS ja Nikodemus. Joann. 3, 1.

27 Pühhap.	9 aino Jum. P.	Mür =
28 Esmasp.	Willem	† rista =
29 Teisipäät	Mart	minas
30 Keßnädda	Petronella	C. 10, 53. e. L.
31 Neljapäät	Witand.	ne.

1 Rede	Rotskal	Wih-
2 Loupääw	Hiskias	ma-
Dittast Mehhest. Luk. 16, 19.		
3 Pühhapääw	2 P.p. 3 a. J. P.	feb,
4 Esmaap.	Liso	† tuul-
5 Teisipääw	Ponowasius	feb,
6 Restnåddal	Artemius	☉ 1, 9. e. L.
7 Meljapääw	Lukretsia	ja
8 Rede	Medardus	☿ pär-
9 Loupääw	Mertram	rast

Suresst Dhto-sömaraiast, Luk. 14, 16.

10 Pühhap.	2 P.p. 3 a. J. P.	Pittem P.
11 Esmaap.	Blawius	felg:d
12 Teisipääw	Pasilides	uung
13 Restnåddal	Lobias	☾ 7, 20. e. L.
14 Meljapääw	Parnabas	sojad
15 Rede	WibiPääw.	
16 Loupääw	Justina	† Ilmad.

Raddunud Lambast, Luk. 15, 1.

17 Pühhap.	3 P.p. 3 a. J. P.	Selge
18 Esmaap.	Nikand	taew,
19 Teisip.	Kerwasius	soe,
20 Restnåddal	Abgarus	pär-
21 Meljapääw	Rael	☉ 9, 47. e. L.
22 Rede	Abkasiu	rast
23 Loupääw	Pasilides	sedba

Olge armolisfed. Luk. 6, 36.

24 Pühhap.	4 P.p. 3 a. J. P.	Saani P.
25 Esmaap.	Kristiana	☼ lange
26 Teisipääw	Jeremias	Mürri-
27 Restnåddal	Ladislau	ta-
28 Meljapääw	Josua	☾ 4, 21. p. L.
29 Rede	Peet. Paawl. P.	†
30 Loupääw	Judit	minae.

Rikkast Kalla-sagist, Luk. 5, 1.

1 Pühhap.	<i>P. p. 3. a. J. P.</i>	
2 Esmasp.	<i>Heima Mar. P.</i>	Selge
3 Teisipäaw	Kornelius	taew
4 Kestnâddal	Ulrik	ja
5 Neljapäaw	Anselm	☉ 9, 31. e. l.
6 Kede	Hektor	sojad
7 Loupäaw	Erino	

Wariseride Sigußfest, Matt. 5, 20.

8 Pühhap.	<i>P. p. 3. a. J. P.</i>	Päwad.
9 Esmasp.	Kilian	†
10 Teisipäaw	Israel	Wier-
11 Kestnâddal	Eleonora	ristas
12 Neljapäaw	Hindrik	minne
13 Kede	<i>Marrette P.</i>	☾ 11, 46. p. l.
14 Loupäaw	Ponawent	Wihma:

4000 Mehhe södtmüßfest, Mark. 8, 1.

15 Pühhap.	<i>P. p. 3. a. J. P.</i>	
16 Esmasp.	Mukust	ja
17 Teisipäaw	Mesius	

18 Kestnâdda	Rosina	rahhes
19 Neljasp.	Ruwina	ga
20 Kede	Elias	☉ 9, 56. p. l.
21 Loupäaw	Daniel	seggatub.

Walle Prohmetidest, Matth. 7, 15.

22 Pühhap.	<i>P. p. 3. a. J. P.</i>	Tuul:
23 Esmasp.	Karolina	sed
24 Teisipäaw	Kirsti	☉ Päwad,
25 Kestnâddal	<i>Jacobi P.</i>	pilwe-
26 Neljapäaw	Anno	ne,
27 Kede	Marta	☾ 18, 49 p. l.
28 Loupäaw	Peatrix	☾ uddused

ütlekohtfest Maia-piddajast, Luk. 16, 1.

29 Pühhap.	<i>P. p. 3. a. J. P.</i>	<i>Olwi P.</i>
30 Esmasp.	Abdon	Söb.
31 Kestnâddal	Kermann	

1 Restnåddal	Peetri Wang.	Miis:
2 Neljap.	Annibal	led,
3 Rede	Eleasar	☉ 7, 57. p. l.
4 Loupääw	Judas	seggas

Jerusalemma arrarikimisfest. Lut. 19, 41.

5 Pühhapääw	10 P. p. 3. a. J. P.	feb
6 Esmaspääw	Eigenius	Ilmad:
7 Teisipääw	Tonatus	wahhel
8 Restnåddal	Siriakus	✓ wihm,
9 Neljapääw	Romanus	wah:
10 Rede	Lauritse P.	
11 Loupääw	Herm	☾ 25, 27. p. l.

Barjerist ja Edluerist, Lut. 18, 9.

12 Pühhap.	11 P. p. 3. a. J. P.	hel
13 Esmasp.	Klara	✠ Mürri:
14 Teisipääw	Ello	ta:
15 Restnåddal	Ruffi Mar. P.	minne.
16 Neljap.	Isak	Selge
17 Rede	Onesimus	
18 Loupääw	Leno.	

Kurdist ja teletumast, Mark. 7, 31.

19 Pühhap.	12 P. p. 3. a. J. P.	☉ 8, 39. e. l.
20 Esmasp.	Kut	✓ Taew,
21 Teisipääw	Wilibert	tule:
22 Restnåddal	Sakens	ga.
23 Neljapääw	Darsabas	✠
24 Rede	Pertli P.	Sojad
25 Loupääw	Ludewik	Pääwad.

Preestrist ja Lewitist. Lut. 10, 23.

26 Pühhap.	13 P. p. 3. a. J. P.	☉ 1, 58. e. l.
27 Esmasp.	Perent	✓ Pando.
28 Teisipääw	Augustin	
29 Restnåddal	Joann Ruff.	Willud
30 Neljasp.	Rebekka	ööd. —
31 Rede	Benjamin	☉

SEPTEMBER. Suggise: eh! Mihkli: Ku.

1 Loupääw	Ekidius	Heitz
Künnest Piddeli: többisest. Luk. 17, 11.		
2 Pühhapääw	<i>2. P. p. 3. a. J. P.</i>	 8, 47. e. l.
3 Esmaspääw	Reinart	 lif
4 Teisipääw	Moses	End,
5 Restnäädal	Kai	wahhel
6 Neljapääw	Magnus	✓ weel
7 Rede	Regina	sojab,
8 Loupääw	<i>Maria Sünd.</i>	wahz

Mammonaft, Matt. 6, 24.

9 Pühhap.	<i>2. P. p. 3. a. J. P.</i>	hel
10 Esmasp.	Gobald	 11, 41. e. l.
11 Teisipääw	Sirus	
12 Restnäädal	<i>Posri Pääw</i>	willub
13 Neljapääw	Amatus	 Ilmad.
14 Rede	<i>Willendam</i>	Wihz
15 Loupääw	Nikodemus	 ma:

Maini: Liina: Surnust, Luk. 7, 11.

16 Pühhap.	<i>2. P. p. 3. a. J. P.</i>	sed
17 Esmasp.	Elwemia	 6, 29. p. l.

Gel Kuul on 30 Päwa.

18 Teisip.	Titus	 tuul
19 Restnäädal	Baustus	sed
20 Neljasp.	Tons	Päwab.
21 Rede	<i>Mattenose P.</i>	Wihz
22 Loupääw	Morits	

Wee: többisest. Luk. 14, 1.

23 Pühhap.	<i>2. P. p. 3. a. J. P.</i>	ma:
24 Esmasp.	Aleomas	saddo,
25 Teisipääw	Haralt	<i>9, 15. e. l.</i>
26 Restnäädal	Tetel	kange
27 Neljapääw	Udolv	tuul.
28 Rede	Wentfel	
29 Loupääw	<i>Mihkli Pääw</i>	Willub

Suremast Käsust. Matt. 22, 34.

30 Pühhap.	<i>2. P. p. 3. a. J. P.</i>	Ilmad
------------	-----------------------------	-------

1 Esmasp.	Wolrad	Wih-
2 Teisipáam	Jairus	 O, 22. e. L.
3 Restnáddal	Wolmer	mased,
4 Meljapáam	Prants	
5 Rebe	Wides	seggar
6 Loupáam	Amalia	feb

Ulwatub Janimessest. Matt. 9, 1.		
7 Pühhap.	29 P. p. 30. J. P.	ja
8 Esmasp.	Rustaw	roppud
9 Teisipáam	Tomasia	
10 Restnáddal	Purfard	5, 14. e. L.
11 Meljapáam	Angelus	Simad.
12 Rebe	Mari	Nende
13 Loupáam	Teresia	 járrel

Pulma Rídest, Matt. 22, 1.		
14 Pühhap.	20 P. p. 30. J. P.	felgem,
15 Esmasp.	Sebdo	fange
16 Teisip.	Kallus	tulega.
17 Restnáddal	Dlop	 3, 55. e. L.

18 Meljapáam	Lukas	✓ Cantid
19 Rebe	Intsius.	Simad.
20 Loupáam	Weubelin	+

Runninga: Mehhe: Poiafi, Joann. 4, 47.		
21 Pühhap.	21 P. p. 30. J. P.	Wihma-
22 Esmasp.	Gewerin	∴ faddo,
23 Teisipáam	Salome	 7, 41 p. L.
24 Restnáddal	Wlorentin	 lummege
25 Meljapáam	Kristian	wahhel
26 Rebe	Amandus	senga
27 Loupáam	Witip	✓ tud.

Kawwalast sullasest. Matt. 18, 23.		
28 Pühhap.	22 P. p. 30. J. P.	Külz
29 Esmasp.	Abfaloni	mad ödb.
30 Teisipáam	Josawat	Selge taew.
31 Restnáddal	Wolregang	 1, 1 p. L.

1 Neljapääd	Pühade P.	Wahhel
2 Rede	Lingede P.	külm,
3 Loupääd	Kottlieb	

Kohto = Rahhast, Matt. 22, 15.

4 Pühapääd	3 P. p. 3. a. J. P.	wahhel,
5 Esmasp.	Kasper	✓ sülla:
6 Teisipääd	Waltser	fange
7 Restnädal	Klaudius	tnul,
8 Neljapääd	Writs	8, 48. p. L.
9 Rede	Theodora	...
10 Loupääd	Martin Luttev	felged

Jairi Lüttrest, Matt. 9, 18.

11 Pühapä.	4 P. p. 3. a. J. P.	Martin Püist
12 Esmasp.	Arkadius	Päwad
13 Teisipääd	Preedrik	alkas
14 Restnädal	leopold	wad
15 Neljap.	Atanasius	1, 43 p. L.
16 Rede	Alwens	✓
17 Loupääd	Jonas	põrama

Hirmsast Arrakautamisse = tööst,	Matt. 24, 15.	
18 Pühhap.	2. V. p. 3. a. J. P.	külma
19 Esmasp.	Lüubet	pole.
20 Teisipääd	Ainos	✓
21 Restnädal		Lummi:
22 Neljapääd	Sesilia	⋮ 9, 39 c. l.
23 Rede	Klement	faddo,
24 Loupääd	Josias	

Wiimsest Kohtust, Matth. 25, 31.

25 Pühapä.	3 P. p. 3. a. J. P.	Raddrina P.
26 Esmasp.	Konrad	pilwse
27 Teisipääd	Isai	+
28 Restnädal	Künter.	niiskes
29 Neljasp.	Ewert	... Päwad.
30 Rede	Andres P.	1, 18. p. L.

DECEMBER

Joulo = Ku.

1 Loupääw	Urent	Kül:
Kristusse Sisse = Sditmisfest, Matt. 21, 1.		
2 Pühhapääw	1 Kr. Tull. P.	mad
3 Esmaspääw	Parbo	✓ Pääwad
4 Teisipääw	Ugaton	pöra-
5 Kestnädal	Wolber	wad
6 Neljaspääw	Niggolas	jälle
7 Rede	Natalia	fulz
8 Loupääw	Mar. Samiite	32. e. l.
Tähet eime wimist Pääwa. Luk. 21, 25.		
9 Pühhap.	2 Kr. Tull. P.	
10 Esmasp.	Ulyhem P.	la
11 Teisipääw	Elso	pole.
12 Kestnädal	Ottilia	Mies
13 Neljaspääw	Lutia	ted,
14 Rede	Nikassius	tuul
15 Loupääw	Jehanna	

Joannes Wangi-tornis. Matt. 11, 2.

16 Pühhap.	3 Kr. Tull. P.	fed
17 Esmasp.	Albina	

Sel Kuul on 31 Pääwa.

18 Teisipääw	Kristo v	Ilmad.
19 Kestnädal	Lott	Selge
20 Neljap.	Abraam	mad
21 Rede	Musi Tomas	Páz
22 Loupääw	Peata	(3, 2. e. l.)

Joannesse Lunnastusfest. Joann. 1, 19.		
23 Pühhap.	4 Kr. Tull. P.	wad,
24 Esmasp.	Eva	fulma
25 Teisipääw	Joulo	tulega,
26 Kestnädal	Leine Pühha	woifsid
27 Neljasp.	Seolmas Pühha	aasta
28 Rede	Säta Laste P.	lõppe-
29 Loupääw	Noa	ta-

Sest immetõ pannemisfest. Luk. 2, 33.		
30 Pühhap.	P. pärr. Joulo	8, 5. e. l.
31 Esmasp.	Silvester.	ma.

Päwa- ja Ku- Warjutamisest.

Vääro saab sel aastal, kolm kord, ja Ku kaks kord warjutud. Need Päwa-warjutamised ei olle meie-egga teige Europa-maal, nähtawad; agga Kui-warjutamised on näha. — Esimist korda saab Ku warjutud Meeri-ku neljandal Päwal kolmatümminend. Kello pool üks Öel, ta hakkab, Loune pool läh-läh Ku pimmedaks; ja pimmedus kasvab seni, kui kello kahhe aial kahheksa rolli. Kello pool nelli lõppeb ta hõpis. —

Teist

Teist korda saab Ku, Seina-ku kahhe kümnenal Päwal, warjutud. — Warjutamine hakkab öhte, kello pool ühheksa; kello pool kümme on Ku pohja pool kolm rolli warjutud, ja kello pool üksteist-kümme on se Öis. —

32
Ühhe wagga Öppetaja Kirri on pär-
rast temma surma, temma Pabberit-
te seast leitud, ja temma on pallu-
nud et se piddi trükitud sa-
ma. Se kirri on se:

Armas Eesti Ma Rahwas!

Minna ollen peäle Kolmekümend aastad
Öppetaja olnud, ja ollen noudnud truus-
sega omma Öppetusse ameti ajada, ja
omma Koggodust teed juhhatada, mis peäl
nemmad siin ma peäl jo head põlwe woit-
sid Kätte sada, ja ka iggawest õnnistust lei-
da. Jummalal karrus ülspäinis sadab sels
kasso, temmal on sellesinnatse ja tulles
ma ilma tootus. 1 Tim 4. v 8. Monned
on kül. Tänno Jummalalle! öppetust was-
torwitud, agga mitmed on ka maenitsust
ja nimmist põlnud. Keigeennamiste on mul-
lest murre, ja kurbdus olnud, kui ma ollen
kuul

kuulda sanud, et ta monni on siit maalt ärrajooksnud, woera ma sees parremat põlwe otsima. Wabhest monni neist sai parremad motted ja tulli taggasi, kui ta isse wägga hästi õppis tundma, et Some maal, sest siina ennamist keik meie poolt pöggenewad (wabhest monni Zerwama ja Allo tagguse poolt jooksed ka Wennemaale) palju pahhem põlli on, leib kassinam ja kassim, tõ ja waew kängem, maks surem: nendega ollen ma siis jutto ajanud, ja neist kuulda sanud, mildine nende Jooks jatte põlwe seal on. Ma ollen kül mümel korral, Jutlustes ni hästi, kui muul ajal rahwaga kõnneledes, neid maenitsend Jooksmisses parast, agga ma ei olle sest suurt kasso tunnud, sest monni wastas: egga ükski jookse mu asja kui hädada pärrast, ja hädada pärrast peab kül jooksema! et nemad kül teadsid, mitmed ja mitmed ep olle ühtegi hädada tunnud waid ükspäinis wallatusse ja koerusse pärrast

pärrast ärrajooksnud. Sest, ükski ei woi sedda salgada, et meie päiwil Wannemad palju heldemad on, kui ennemuiste, ei lasse rahwast ennam ni kängeste nuhtleda, ja pealegi hea melega abbi tewad neile, kenneel pudo on. Monni wastas: kui nälg kääs on, peab kül jooksema, wannemad ei aina toidust Agga, ka sedda rääkitakse tühjalt. Tõeste, meie päiwil ei lasse kül ükski moisa wannem omma rahwast nälgas surra, waid aitab hea melega, ni hästi wiijaga kai ka Eojustega; agga perremees peab ka isse omma maja eest hoolt kandma ja mitte ärrajoma ehk raiskama, ja Eojusled lassema nälgas surra, mis Wannemad on ainnud. Monni wastas: Meid waewatatakse wägga kange tõga, kassin wald, ja palju tööd, agga ka se wabbandus on tühhine. Ei keddagi suñnita kuski pool ennam tööd tehha, kui ta jouab, ükspäinis laisad wõtwad sedda wabbandamisses. Woib onnemeti kat-

suda, ehk mõral maal wahhest on parrem
põlli, seeb se on, ja els se olle wallatus?
miks parrast monni wõttab Jookso miina.
Et teie nüüd saaksite tunda, kui wägga se
ennast pettab, kes selle parrast mõra male
põggeneb, tahhan ma monne Jooksiatse
luggu ja põlwe mõral maal, kes muist isfi
taggasi tullid, muist taggasi todi, teile üs-
lesrääkida, nenda kui nemmad sedda mulle
on juttustanud. Teie wõite arwada, et
minna sellega ükspäinis nouan teile kasso
sata, isihärranis, et teie paikale järe ja rah-
hui ollete selle põlwega, mis Jummal teile
on jagganud. Mul ennesel ei woi sest kasso
tulla; sel ajal kui teie need Juttud sate
luggeda, on minno ihho jo mullas magga-
mas, arwage siis sedda otsego üks surinust
weel teile peaks rääkima, ja ärge põlgage
mitte maenitsusse heält.

Kümme aastat on nüüd aega, et üks
Wäe- Pealikko sullane minno jure tuli, ja
ennast pallus õppima, sest oppiaid wõeti
siis kirriko jure. Temma olli kolmekümme
aastad jo wanna, minna ei tuinud tedda
ei ta moistnud ramato, ommeti ta ütles
minno kihhelkonnast ennast ollewa, ja ma
leidisin ka temma Nimme Kirriko- Nistitus-
ramatus. Minno küsimisse peäle kus ta
ni kawa olli olnud? rääkis ta mulle omma
Ello luggu ja põlwe nende sannadega: Ma
ollin wieteistkümmene aastane poisike ja käisin
Moisas waimuks. Ühhel päwal ma heitsin
Loune ajal kui teised tööl ollid Leppikus-
se maggama: Rubjas leidis mind wast õh-
to pool ja andis selle Laiskusse parrast mulle
leppikisega kaks, kolm hõpa: sest ma pah-
handasin meelt ja wõtsin kõhe nou Jookso
miina. Comesie ma ei usaldand miina,
separrast ma wõtsin Peipse pole joosta. Ug-

ga se se olli kangel; ja ma ei oßand teed. Kõl
olli mul wahhest hirmisfiarranis õfel, nende
märkamatta sure metsade sees, ja kõi mit-
mel korral ma kahhetsefin et ma sedda rum-
mala Jooksmisse nou olin wõtnud: siiski
taggasi minnes ma kartsin nuhtlust: kui ma
rahwast näggin, siis ma kartsin; ommeti
ma piddin rahwa jure sama, sest ma ol-
lin sõmatta, ja nalg tuli kätte. Kolm pä-
wa ja õõd ma hulkusin nenda, siis ma sain
ühhe küllasse Peipse äres. Ma läksin es-
simisse perresse ja pakkusin ennast tõle, sest
heina aeg olli. Sel perremehhel olli kasi-
sin perre, ja seäl ollid laiad heinamaad, ta
wõttis mind hea melega tõle. Reige se hei-
na, aega ma olin temma jures, agga ta olli
waene, wähe kõi ma sain süa: kewwadissel
ajal olli leibast jo pudo. Kui heina aeg
lõppes, küssisin ma temma kääst ommeti
wähe palka ka ommast waerwast, agga
perremees hakkas naerma, ja ütles: Woi;
fin.

sinna Jooksa, palka weel tahhad minno
kääst, minne omma teed, ehk ma se-un so-
kääst, ja jallad kiini, ja wiin sind moisa.
Ma ehmatasin, ja jooksin mis agga jallad
joudsid, seäni, kui ühhe teise küllasse sain, se-
äl ta ühhe perre, mehhe jures ma aitasin
tedda Rukki, ja odra leiko ajal. Minno
särk, ja monned ride, rābbalad ollid selle
ajaga hopis küllund, ma pallusin omma
waewa eest, perremehhe kääst wāhhegi iħho-
kattet, sest tõ palka ma ei julgend ki ennam
küssida, agga nenda sammoti kui teine üt-
les temma: Hulkujale minna ei aīna üh-
tegi. Kui ma nūud temmaga hakkasin
waitlema, wõttis ta mind kiini, ja wiis
mind Moisa. Seäl Moisas ei olnud sel
ajal Herrat, waid ühhe Jukro kääst olli
wallitsus, se sundis kõi minno perremeest
et ta mulle ühhe särki ja wanna kühkilpo
piddi andma, agga isse ta wõttis mind
omma tõle. Tõõd mul olli seäl kõi homi-
mi.

41
wikust õhtani, ja kassinat sõmist, peälegi
teigewähema elsurusse parrast kōhhe ta pek-
sis mind armotumal wiisil. Kūl ma seält
hea melega olleksin omma male taggasi lāis-
nud, agga ma kartsin iſſa. Sel Junktur
oli üks wāgga talis tākē hobbune, selle ma
pididin tassuma. Ūhhe õhtal ma wiisin tedda
hallikalle joma, hobbune hakkas hullama
ja tallas mo jalla peäle, ma hirmutasin
tedda wāhhe, agga ta peāsis minno kēst
ārra, hakkas jooksma, se-utas peitse raud-
ahhelasse omma Jalga, lūkkus ja murdis
jalga. Junktur nāggi sedda, pek sis mind
hirmfaste, ja temmal oli nenda pahha meel,
et ta mind ūhhe Wenne Peālīkkulle kes se
āl Moisas Talwel Kortoris oli, ārra-
mūus. Tūhjalt ma waitlesin, ja pannin
wasto, ūtlesin, et ma hopis teisel maal
pārris olin, ei aitand, se Peālīk ei moist-
nud meie kele, ja uskus selle Junktur jannad
enam. Kewwade pole sai se Peālīk wāe
peält

peält lahti: temmal oli kangel wenne - ma
sees üks Moīs, senna lāks temma ellama, ja
wiis mind kasa. Mūud ma olin liggi kolm
sadda pennikoorma omma Maalt ārra, at-
wa wōera Rahwa hulkas. Wāhhe ha-
walt ma õppisin kōl nende kele, agga siiski
ep olnud ellawat hinge, kes minnoga tut-
taw olleks olnud. Lapse põlwes olin ma
kauniste jo õppind ramato luggema, agga
seäl ma ei saand ennām meie kele ramato
nāhha; mis ma weel wāhhe Jummalast
ja temma sannast olin õppind tundma, un-
mustasin ma seäl hopis. Teine rahwas,
teine Ūk, teised lōmbed teine Jummal
Tenistus. Oh kōl wāgga ma siis iggatse-
sin omma Male taggasi!

Kūmme aastad lāksid nenda mōda! ma
olin mehheks sanud, iggatse sin mūud ka
Jummalala sannale sada, agga seäl se ei
lāind lōrda. Siis se juhtus et minno
X 5 Her.

Herrat kutsuti Peterburri linna, ta wottis
mind siina kasa. Seäl ma sain wahhest So-
me- ja ka meie ma rahwast nähha ja lootsin
jo, et ma seäl piddin Jummalat sannale
sama. Se juhtus, et, ma ei tea, mis-
suaguse asja parrast minno õige pärris-her-
ra seltsammal ajal ka Peterburris olli. Kog-
gematta temma sai seltsi selle Herraga kelle
jures ma nüüd olin. Temma näggi mind,
mälletas minno näo, ja minna mälletassin
ka tedda weel wähe. Ta hakkas kohhe
minno käest küssima, ja talama seini kui
minna keit omma Edo-luggu temmale üs-
les rääkisin. Se minno pärris herra läkki-
tas kohhe selle Junkro järrele, kes mind
olli ärraminud: agga se olli jo surnud.
Siiski ta satis teised tunnistusse rannatud
selle peäle, et ma temma pärris olin, ja
ma sain nenda temma jure. Agga, et ma
ükskord jo olin ärra-jooksnud, ei woinud
minno Herral loust olla, et ma piddin
meelt

meelt parrandama ja eddespidi sanna kuul-
ma, sepärrast müüs temma mind jälle ühe
teise Wäe Pealikule ärra. Minno õnneks se
on juhtund, et minno Herra nüüd siin kih-
helkonnas korteris on, ja ma pallun teid
wägga, kallid õppetaja, wõtke mind ka
õppima, et ma Jummalat saaksin tun-
da. Kõl mul on halle meel, kui ma
nään, et minno nooremal weinal on praes-
go meie Issa perre kões kes kahhe aasta
eest on ärra surnud, temma kässi kõi wäg-
ga hästi, minnul olleks sesamma põlli ok-
nud kui ma olleksin paikale jäänud.

Temma jäi õppima, pealugemisesed
sai ta selgeks, agga ei ta rannato enam
saand õppida. Siiski ma wõtsin tedda Loua-
le; agga warsti parrast sedda piddi se Pealik
Riigimentiga Turki- male minnema, sest
et sel ajal Turki rahwaga sõdda oli; tem-
ma läks Herra kasa, parrast ma olin kuul-
da

da sanud, et temma Herra on Turki wang-
gisse sanud, ja tedda ehk on ka Wangi wi-
dud ehk ta on muul wiisil soia läbbi sur-
ma leidnud.

2.

Hanso Jaak * külast, olli üks aus ja
truu perremees. Temmal olli pole adra-
maad läes, head wilja-maad, ja heina-
maad ka rohkesti. Ta piddas murret om-
ma maja eest ausaste sepärrast saggis tem-
male ka keik. Sel ajal raiskas Ellajas
monned aastad järrestikko Nukki orraksed,
agga temmal ommeti olli wilja küll et tem-
mal tarwis ei olnud Moisa aita kallal-
tulla, peälegi Lojuste sõmiste ka. Agga tem-
ma hoidis ka wägga ennast Jomisse eest.
Ühbel Pühapäwal ta olli kirikus ja Laual
käinud; kojo minnes sai ta kõrtsis monne
Jodikkutte selisi; teine ja teine pakkusid
tem-

45
temmale wägglise Sutaie Wina, temma olli
ni rummal et ta järrestikko nelli Su täit wot-
tis, ja sest ajast sadik ta hakkas jomist ar-
mastama, agga siis läks ka et temma om-
ma Maja eest ennam ei woiind diete hoolt
kanda, temmal keik raisko ja hulla. Suga-
gise, et temma joobnud olli, ja õhto omma
hoost ei korjand, murdis hunt pimmeda de
ajal temma hobuse: teise kinni. hārga ta
minis et ta saaks kõrtsi wõlla maksta, tei-
ne surri et temmal Lojuste sõmiste pudo olli.
Siiski tedda weel ei karristud moisa poolt,
waid, et temma siitsadik aus perremees olli
olnud, tehti temmale weel abbi, aineti moisa
poolt te ne hobbune ja paar Hārgi. Agga ja ta
üksford olli jomisse kimpis sanud, sepärrast ei
aānud ka tema Moisa Lojuste eest ennam
hoost, ja Moisa hobbune surri, teine hārg lõppes
ka! Nüüd ta hakkas kartma, ja wottis seoda
rummalat nou pōggeneda, tappis õel need
monned lamba-talled, mis tal weel ollid,
ja

ja läks omma Naese ja nelja lastega Comesse. Need k'ul teelsid tedda, ja nomisid, et ta piddi Herra palwele minnema, sest se Herra olli wägga helde, agga temma ei wotnud nende sanna kuulda ja nemmad pidsid temmaga minnema.

Kolme aasta pärrast ma sain kuulda, et Hanso Jaak olli ainuüksi Somemaalt taggasi tulnud. Kui ta mo juttule tulli palludes, et ma tedda jälle piddin Lauale wotma siis juttustas ta mulle omma Ello luggu Some Maal nende sannadega:

Kül ma nüüd kahhetsen kallis Oppetaja omma rummalust, et ma Some läksin! jo tunnen nüüd kül, et jomissest õnneto ello tulleb. Comesse ma sain kül hästi omma Naese ja lastega, agga ka palja läega. Ühe weikese Moisa alla ma asusin. Maad anneti mo kätte, agga aiwa kirmine ja kalsjud,

jud, kus wilja ilmas ei Paswa, heinamaad on hopis kassinaste, Eojukied mul ei olnud, rahha ei olnud, misga ma olleksin woinud osta, ommeti ma piddin kumnest maksma, mo naene hakkas pöddema, et ta ei woinud sedda ilma seäl kannatada: terwe aasta ta pöddes, ja ei woinud ühtegi tehha; lapsed ollid weel rammotunud. Naene surri, leiba mul enne ei ei olnud, ja lapsed ühtepüheto nuttes küssendasid: Mälg on! hädda on! ja ma ei woinud neile leiba sata! Kül mo südda kattes, kui ma näggin ommad lapsed wähhhe hamalt nälga pärrast otsego kirmama ja ärralöppema, seini kui nemmad teine teise järrel keil surrid! Nüüd ma wotsin selle hirmsa nou ennesel isse ka otta tehha, ja ennast illespua. Ma otisin sepärrast kowalisse paika metsas, ja jo ma olin k'ie pu külge sõlmesse pärinud, kui minno õnnets weel pu - raiuid juhtusid peäle tullema, kes mind teelsid. Ma tannan Jumma

malat, et ta mind nenda immelikult selle
hirmsa patto eest weel on hoidnud.

Kui meie Ma, mehed nüüd Gomesse tul-
lid kalso püüdma, siis ma pallusin neid, et
nemmad mind piddid taggasi, wima, ja need
olgo terwed, töid mind ka taggasi. Minno
Herra on kü ni helde olnud, et ta ei olle mind
lastnud nuhhelda, agga nüüd mind on
Sullaseks pantud seinasamma Perresse, mis
enne minno omma olli.

3.

Ühhel Pühapäwal pärrast Jutlust Süg-
gise ajal tuli üks Mees raäna poolt mind
haige peäle palluma. Ma küsisin kes se hai-
ge piddi ollema, agga ta wastas: Se on
woeras, ma ei tunne tedda, agga ta pallus
wägga, et ma piddin Öppetajat temma jure
palluma, ja ütles ennast wägga sures waewas
ollema. Ma ruttasin seäna, ja leidsin ühhe
nore mehhe kes hopis kahwatand, ja sedda
möda,

möda, kui ma woisin armada, nälgä pärrast
otsego ärrakuiwonud olli. Kahke sannadega
ma maenitsefin tedda et ta mulle keik omma
Luggu ilma kartuseta ja julgeste piddi üs-
lesrakima, siis ta rakis mulle need sannad,
mis ma koiw tulles kōhhe üles kirjotasin:

Mo nimmi on Hans, ma ollen Läne-
maalt, Mind wõteri lapse põlwes jo Moisa toa-
poisiks. Muud tööd mul ei olnud, kui Saks-
te rided puhtaks tehha, lauda katta, ja
Laua jures ülespassida. Et ma kaunist sel-
geste Ramato moistsin, olli se mo ammet,
et ma Pühapäwal Moisa perrele Jutlusse
ramatust Jutlust piddin luggema, sest meie
Braua olli wägga Jummalakartlik, ja
tulli wahhest isse ka perre hulka Jutlust kuul-
ma. Holetusse ja wallatusse läbbi ma
unnustasin wahhehawalt omma ramato, ja
ühhel Pühapäwal, kui Braua ka olli Perre-
tuppa tulnud Jutlust kuulma, ma ei saand
luggemissega lōrda. Braua sõitles mind,
et

et ma nenda ramato olin unustanud, agga
minna, surelinne ja ruumal, wastasin: kes
sin woib ramato meles piddada, kui ühte
puhko peab tööd teggema, sest pahhandas
Wraua meest ja andis mulle üks kõwapuuts.
Häbbi ja wiha tousis mo süddames, et
se teise perre nähhes olli sündinud, ja ma
wotsin kōhhe nou, ärra jooksta. üksi ma ei
julgend minna, sepärrast ma kiusasin om-
ma jooksmisse nousse ka Kōkka poisi, ja Tal-
li poisi. Jodo rāhhast, mis Saksad wahhest
andsid, olin ma monned Rublad kōkko kor-
jand, agga ma ei arwand sest kōl sama. Ühhel
Päwal, kui Wraua monneks Päwaks ühhe
teise Moisa olli wõeraks läinud, teggin ma
temma Pulpeti lahti. kus ma teadsin tem-
ma rahha ollewa, warrastasin seält muist
kuld ja hōbbe rahha, muist pabberi rahha
liggi kōlm sadda Rubla, ja siis läksime
meie kolmekesse omma teed. Somesse olli
nou minna agga Lānemaalt otse kōhhe meie
ei

ei julgend, sepärrast noudsime meie Harjo-
ehl Wirro male sada, et meie seält saaksi-
me Some maale ülle minna. Kāua mele
hulkusime metsad löbbi seini kui meie, en-
neste arwates, jo Wirromale saime. Meie
noudsime rāina pole, ja ühhel päwal õhto-
pole näggime meie ühhe ükslase perre met-
sas, rāina liggidal.

Se perremees arwas me'd kōhhe Jooks-
jaid oltewad, meie ei salgand ka sedda
waid pallusime tedda, et ta meid Somesse pidi
di üllerwima, ja pallusime temmale rahha,
sin olli me ni ruumalad, et meie kēit om-
ma rahha temmale nätsime. Se perre-
mees, kes kaua aega jo sedda ammetit oli
ajanud Jooksjaid üllerwia ei lasknud ennast
kaua palluda. Teisel hemmiul, e hea tuul
olli, wiis ta meid ülle, ja õhto pole sa me
jo Somesse. Siin ta ütles meile: Ma
tean kēit Some ma murkad ärra, ma ei
woi

woi teid siina maale sata, kus rahwas el-
lab, muido teid wõetasse siini, meie tah-
hame maale miina ühhes Metsa nurkas,
kus ükski ei olle, siina tahhame õfets jä-
da, ja hommiõ juhhatan ma teid kül ed-
dasi, kus teie wõite head ello leida. Meie
lootsime temina sanna peale, teggime tuld,
sõime, mis meie Laewa-meess olli kasa
wotnud, ja heitsime maggama. Et meie
keige se päwa ollime foundnud olli unni ni
raske et kui ma ülesärkasin, pääw jo surel
kõrgel olli. Ma waatsin kõhhe meie Lae-
wa-mehe järrel, agga tedda ei olnud nāh-
ha egga kuulda. Ma ärratasin ommad kaks
selttimehbed ka ülles, meie õisime ommad
kallid kallewised ridet: ei ühtegi! ühhe püs-
si ma olin kasa wotnud, segi olli ärrawi-
dud! minno fue tassusolli meie rahha, üht-
lasse riettega se olli kaddund, ei meil jänud
muud kui need Mantlid, misga meie õfel
ennast ollime kinnikatanud. Meie woisime
ar-

armata et meie Laewa-meess keik olli kasa
wotnud. Mis nou nüüd? nenda kui meie
ollime, lāksime ommeti Ma pole ülles, leidsi-
me monned ükslased perred ja nālg sundis
meid, et meie rahwa jure ennast sullasteks
andtime. Põlloma Comes on raske harri-
da, et ta wägga firmwine ja souepärralin-
ne on, kül meiepidime keige päwa kangeste
tööd teggema ükspäines leiba pärrast, ridid
meie foggoniste ei saand, ja paljad ollime
ommeti: kui wägga siis iggatsesime omma
Moisa taggasi! Kui wägga siis ma pallu-
sin omma wagga Brauat andeks! Siis-
ki õfetsime weel kannatanud, agga, et meie
ei jaksand egga osland öiete Tallopoja
tööd tehha, ei tahtnud ükski meid sullasteks
wõtta. Ühhei päwal olli üks Wäe-Herra
seält kaudu möda minnemas: se näggi meid,
ja ütles naeroga: need kolbaksid parreminne
Soldatiks, kui tallopojaks. Gest wõtsid
monned sallaja nou piddada, et nemmad
meid

meid saaksid. Siina wia, ja Soldatiks ärra müa. Ehmatas ja kartus touis meie süddames, kui meie sedda saime kuulda, piddasime nou isfifeksis, agga ei leidnud muud, kui jälle ärrapöggeneda. Widdes wikko ajal meie jooksiime raäna pole, leidsiime übbe Benne, sennasise meie astusime ja noudsime agga Ma poolt ärra souda, enne kui legi meid saaks tagga ajada. Osel olli wailne ilm, kui foido tuli siis meie ei wolind ennäi ühtegi Maad nähha. Päwa järrel meie arwasime ja soudsime ennese arwates Wirro-ma pole, agga nüüd hakkas ilm pilwitama, lange torm ja müristamine touis, laene täi sid meie Benne igga filma pilkol, ja iaga filmapilkal piddime kartma et Benne ümberläks. Oh! kui wäggä meie siis pallusime Jummalat, ja lahhetesime omma Wallatust ja Jooksmist! ommeti Jummal hakkas meie peäle. Ohto pole sai ilm wailfeks, ja meie näggi-

me

me maad, jo pimme tuli kätte, kui meie Maale saime, ja meie ei wolind ühtegi sest arwata. Hommiko meie leidsime, et se üks weike Saar olli, rahwast ei olnud selle peäl ellamas, agga ommeti ollid seal monned Saunad, sest meie tundsiime, et wahhest Ma poolt rahwas siina tuli kallapüüdmis- se pärrast ja seal olli ka tunda, et Keimid wast hilja aega ollid rokitud (se ehk on Wainlo, ehk Uhtjo, ehk Muhho-saar olnud) Meie lüksime siina kohta, kuhho meie omma Benne ollime jätnud, agga kui wäggä suur olli meie hirm! ei Benne olnud ennäi ühtegi nähha. Meie wiist ohtal ei olnud tedda öiete Maale tomband, ösel olli merre Wessi touenud; ja sedda ärra winud. Mis nüüd tehha! Ma paistis kül, agga laugelt. Saare peäl meie ei leidnud midagi süa, ja nälg wae- was. Meie kiskusime rohhojured wälja ja haf-

hakkasime neid söma, agga need ei ainnud toidust egga rammo, sure nalgaga meie söime ommad kingad jallast. Teised hakkasid mind haukutama ja minnoga waitlema, et ma neid olin efsitanud ja seluggese hirmsa hädda sisse saatnud, ähwardasid jo mind ärratappa ja piddid siis mind söma, et nalg olli! Ma pallusin wägga, ja ütlesin: weinad, ärge tehhem ennarn patto, waid kahhetsegem ühtlasse ja pallugem Jummalat, ehk ta weel hallastab, ja peästab meid. Agga peästmist ei olnud, meie nõrkusime teik, ja wendamal päwal pärrast kui meie Saarese ollime sanud surri Kollapois Mihkel, teisel hommikul jälle Talli pois Jaan. Minna püüdsin hauko teha ma sisse ja neid mahha panna, agga ei jaksand ennarn. Müüd mul olli abhastust kül. Teisel hommikul nägin, et tuul Saare peält otse lohhe Ma pole olli. Ma arwasin: parrem on ommeti merresse uppuda, kui siin nalgga surra. Ma wõts

wõtsin kahhest Saunast need uksed ärra, pannin teise teise peäle poikiti, ja kinnitasin neid ni paljo kui sündis, lätšin siis isse peäle ja lükkasin Saarest merresse ja andsin ennast nenda Jummalale hõlaks. Tükk maad olli tuul mind jo Saarest ärra ajand Ma pole siis ma ei tea, kas minnestus mopeäle tuli, woi mis minnoga sündis. Kui ma jälle hakkasin moistma, leidsin ma ennast selle ausa Mehhe toas.

Kaanna rahwas rakis siis mulle, et nemmad ollid lainud homniko ommad wõrkud merrest üllestwõtma, siis olli laugelt middagi nende wasto paistnud, nemmad ollid siina soudnud ja tedda meest nenda laua peäl leidnud, omma wennesse aitnud ja malle tonud.

Jummalale melega ollid nemmad temmale übbe forraga wägga paljo süa ainnud tem-

temma olli kange nälga pärrast wägga roh-
feste roga neland, temma ihho olli hopis
paistes üllesajand, menned maenitsusse ja
trööstimisse sannad ma sain agga temma-
le rälida, tundi pärrast sedda aega kui
ma siina olin tulnud, surri temma ärra.

4.

Santid päiwad tihti minno jures feria-
mas. Ühbel õhtal tuli ka nenda üks wae-
ne sant, kennele teine pu-jala olli, ja majalt
ka wiggane, ferjama. Zeise jalla peäl tem-
mal ei olnud sukka egga kinga, püksi räs-
balatsest paistisid monnes kohhas paljad
reled! ma aämin temmale monned koppelad,
ja võrin ümber et mul halle meel olli sesug-
gusset norest mehhest, ja kätsisin temmale
sua anda.

Ta püdis põlweli heita, siis ma waat-
sin temma silmi, ja arwasin tedda tundma.
Ets

Ets sa olle Kusto *** Herra toa pois? Ol-
len se samma, wastas temma. Kui teie
tahhastitte kannatada, siis tahhan ma teile
kei! omma waest luggu ja hädä, mis ma
ollen näinud pärrast sedda, et ma ärrajook-
sin, ülles rälida.

Zeie teate, et kui minno Herra liinas
kohto-herraks sai, temma ka jäi liina elas-
ma. Minnal olli kü bea põlli seäl. Pärrast
Sakste sõmaaega mul ei olnud ühtegi tööd,
Siis ma läksin teiste Herrade sullaste seltsi,
kes ka liinas elasid, ja mängisin nendega
kaartid, wahhest ollime ka kõrtsis kous põ-
le õe sadel, ja mo Herra ei saand sedda teä-
da, et ta maggas. Ühbel õsel olli meil
kangeriid mängimisse läbbi, waht läks kōrt-
sist möda kulis sedda männonat, wotsid meid
kei! kinni ja wiisid meid wahhi-honesse,
andsid hommikul sedda Herradelle teäda!
Herra, nenda kui teie teate, olli lahke kü,
ag

agga selle wallatusse parrast ommeti pid-
di ta mind parristama. Ta maenitses mind
kui esmalt lahke sannadega, ütles isikar-
ranis, mis ma ellades ei tahha unnustada,
mulle: kui sa ka minno omma poeg ollesid,
siis ma ei wiiks sedda wallatust parristas-
matta jätta, ja siis lastis mulle omma en-
nese kambriis wiitsa anda. Sest mo süd-
dames süttis wiikka põllema, ja kui need
teised kolm sullased kes ka ollid hirmo sa-
nud, peälegi mind kiusasid, siis ma otsisin
keik ommad parremat ridid ja sedda rahha,
mis ma olin korjand, kofko, ja teisel õsel
joobime meie keik neljakeste ärra. Minna
olin wast kuusteistkümmend aastad wan-
na, teised keik minnust wannemad, teie
teate, ma ollen rañnast, mo issa ja emma
ellased weel kui meie Moisi müdi. Siina kül-
lase meie lakkime, ja seält minno tuttarwad
wisid meid pea Gomesse. Agga seäl olli
sel ajal just sõdda tousnud. Ranget tööd
meie

meie keik ei sudand egga õppind ka tegge-
ma. Leib, ja keik muud asjad ollid wä-
ga kallid sõdda parrast. Meie rahha kül-
lus ussinaste. Mu tõle meie ei kõlband,
egga meid wõetud ki, kui kaewama wallid,
mis monnes palkus. Sõa wõele tarwis
ollid, sest meie saime 3 ehk nelli koppikad
pawa palkaks, peälegi sunniti meid wä-
ga tagga. Kui ussinaste meie tüddisime
keigese pawa sedda tööd tehhes, ja ei sa-
and ki leiba naela selle rahhaga osta. Se-
parrast meie piddasime nou isikestis, ja
arwasime ommeti parrem olla wa Solda-
tiks ennast andma. Meie lakkime Pealik-
ko jure, se rõmustas, et meie keik nored,
priksed Mehhed ollime, leppis meiega, ja
andis igga mehhele wiis Rubla kae rahha.
Meie, rõõmsad, hakkasime kōhhe selle rah-
haga joma, minna sain pea joobnuks, ja
uinusin maggama, teised, kui nemmad
sedda naggid, warrastasid, minno rahha,
ja

ja pöggeneſid õfel ärra, Agga neid ſadi
 pea kätte, ja nemmad piddid lippo jookſma,
 agga minna jain ommast rahhaſt ilma.
 Monned pāwad pārraſt ſedda, tulli Waen-
 lane liggemalle: meie wāggi eāti, mind pan-
 ti kũl teiſe riddaſſe agga ſiiſki keik mo ſiiſi ſond
 wārrifeſ, kui ma kulin jo tũkki laſtama.
 Agga kaua mull ei olnud aega mõttelda,
 ma tundſin et kuul minno jallaſſe putuſ,
 ja fohhe ma langeſin ka mahha, ja ei tuſinud
 ennām ühtegi. Siiski meie wāggi wõitis, ja
 need keſ hamatud ollid, anneti Welſkeri
 hõleſ. Minno Jalla - lu olli hopis katki
 laſtud, ja ſedda wallo, miſ ma tundſin, ma
 ei woi ülleſrākida. Terwe pole aaſta ma
 ollin Welſkeri kae al, tundſin ühte puhko üt-
 le matta kangeſt wallo, ja wiimſelt õmeti ta
 ütles, et ma muido ei wõind elluſſe jāda,
 kui, et mo jalg piddi ärrawõttama. Nũud
 ma tundſin abhaſtuſt, miſ kangeſt olli, kui
 keik wallo. Ommeti olli ello armas, ja m nno
 jalg

jalg wõteri Saega ärra! Sedda hirmo ja wallo,
 miſ ma ſiis tundſin ei woi ükſki armata. Siis
 si ma pōddeſin pārraſt weel kaua aega, ja
 mul ei olle ka lotuſt ennām ſiin ilmas terweſ
 ſada. Et ma nũud ennām Soldatiks ei ſok-
 band laſti mind Wae peält lahti, ja anneti
 lubba minna, kũhho ma tahtſin. Kerjamis-
 ſega nũud ma waene pean ennāſt toitma,
 agga keige ennām teeb ſe mind ſurwaks, et
 ma õina ernefe wallauſſe ja focruſſe lābbi,
 ſeſugguſe õmnetuſſe ſiſſe ollen ſanud.

